

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

НАВЧАЛЬНА ПРОГРАМА

для спеціальних загальноосвітніх навчальних закладів

для дітей із затримкою психічного розвитку

ОСНОВИ ЗДОРОВ`Я

(5 КЛАС)

Київ - 2014

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Зміст навчальної програми з основ здоров'я для 5 класу спеціальних загальноосвітніх навчальних закладів для дітей із затримкою психічного розвитку (1*) узгоджено з навчальною програмою з основ здоров'я для учнів 1-4 класів загальноосвітніх навчальних закладів (2*, 3*).

Інтегрований курс «Основи здоров'я» вивчається у школах інтенсивної педагогічної корекції як окремий предмет, водночас, він є складовою освітньої галузі „Здоров'я і фізична культура”.

Основна **мета курсу** полягає у формуванні мотивації щодо здорового способу життя учнівської молоді; вихованні в учнів свідомого ставлення до власного здоров'я, як найвищої соціальної цінності; формування основ здорового способу життя, збереження та зміцнення здоров'я; опанування навичок безпечної для особистого здоров'я та здоров'я оточуючих поведінки.

Завдання курсу:

- формування в учнів мотивації до дбайливого ставлення до життя і здоров'я;
- формування у школярів стійких переконань щодо пріоритету здоров'я як основної умови реалізації фізичного, психічного, соціального та духовного потенціалу людини з урахуванням її індивідуальних особливостей;
- виховання у підлітків бережливого, дбайливого та усвідомленого ставлення до власного здоров'я як однієї з найвищих людських цінностей, потреби самопізнання та всебічного самовдосконалення;

- ознайомлення учнів з основними принципами та закономірностями життєдіяльності людини в природному та соціальному середовищах, спрямованої на збереження життя і зміцнення здоров'я;
- формування в учнів сталої мотиваційної установки на здоровий спосіб життя як провідної умови збереження і зміцнення здоров'я;
- ознайомлення учнів з основними принципами, шляхами й методами збереження життя і зміцнення усіх складових здоров'я тощо.

Навчальна програма побудована на основі інтегрованого поєднання елементів знань щодо збереження і захисту життя та зміцнення здоров'я людини.

Зміст тем розгорнуто відповідно до Державного стандарту базової та повної загальної середньої освіти.

Конкретним результатом навчання має бути розвиток життєвих (психосоціальних) навичок учнів, зокрема, вміння прийняття рішень, розв'язання проблем, творчого та критичного мислення, спілкування, самооцінки та почуття гідності, протистояння негативному психологічному впливові, подолання емоцій та стресу, а також розвиток співчуття і відчуття себе як громадянина.

Зміст навчання курсу «Основи здоров'я».

У змісті програмових вимог щодо знань і вмінь учнів програмового матеріалу враховуються особливості розвитку учнів із ЗПР, конкретні здобутки дітей та розвиток її потенційних можливостей.

Навчальний матеріал розрахований на засвоєння учнями базового змісту предмета «Основи здоров'я», програма має деяке спрощення програмового матеріалу (порівняно з програмами для загальноосвітніх середніх шкіл), але без порушення логіки дисципліни.

Зміст програми структурований за чотирма змістовими лініями, визначеними Державним освітнім стандартом школи інтенсивної педагогічної корекції:

1) Життя і здоров'я людини.

2) Фізична складова здоров'я.

3) Соціальна складова здоров'я.

4) Психічна і духовна складові здоров'я.

Розділ **«Життя і здоров'я людини»** надає можливість акцентувати увагу учнів на шляхах і засобах збереження та поліпшення здоров'я, сприяти усвідомленню їхнього призначення й місця у світі, усвідомити зміст понять «здоров'я», «здоровий спосіб життя» та їх складових тощо.

Розділ **«Фізична складова здоров'я»** присвячений розкриттю закономірностей та механізмів фізичних компонентів здоров'я, дає можливість учням оволодіти навичками здорового способу життя, догляду за тілом. Вивчення розділу «Фізична складова здоров'я» дає можливість ознайомити учнів з елементами профілактики найпоширеніших соматичних та інфекційних захворювань, травматизму, нещасних випадків, запобіганню захворювань, що передаються

статевим шляхом, СНІДу; формує в учнів позитивну мотивацію до здорового способу життя, навчає ефективним принципам організації навчального процесу і активного відпочинку.

Розділ *«Соціальна складова здоров'я»* спрямована на ознайомлення учнів із соціальними аспектами здоров'я, засадами соціальної адаптації, на підготовку школярів до дорослого життя та професійного самовизначення.

Розділ *«Психічна і духовна складові здоров'я»* передбачає оволодіння учнями навичками та вміннями позитивного спілкування, запобігання конфліктам, зменшення шкідливого для здоров'я впливу надмірних стресогенних чинників, ознайомлення з принципами психічного розвитку людини, її пізнавальними та психоемоційними особливостями; акцентує увагу на моральне здоров'я як одну із важливих характеристик людини і суспільства; розкриває вплив духовного життя людини на здоров'я.

Програма інтегрованого предмета «Основи здоров'я» має прикладний характер, тому її реалізація можлива на основі таких компонентів:

- мотиваційний (поєднує в собі знання основ збереження життя і здоров'я з ціннісними орієнтаціями на задоволення соціально значимих і особистісно-орієнтованих потреб);
- операційний (поєднує в собі засоби, методи і форми організації діяльності, способи її планування і регулювання);
- інформаційний (поєднує в собі знання про фізичну, соціальну, психічну, духовну складові здоров'я, основні умови і способи його збереження і зміцнення, основні засади здорового способу життя та безпеки життєдіяльності).

Органічне поєднання навчання і виховання; засвоєння знань і розвиток пізнавальних здібностей учнів; практична спрямованість викладання, що вимагає формування умінь застосовувати знання на практиці, вироблення необхідних для цього навичок – основні принципи у навчанні курсу «Основи здоров'я» в середній ланці школи інтенсивної педагогічної корекції.

Особливістю організації навчально-виховного процесу є орієнтація на досягнення всіма учнями обов'язкового рівня оволодіння предметом «Основи здоров'я» і створення умов для оволодіння програмовим матеріалом. У зв'язку з цим особливу увагу треба приділяти диференційованому навчанню та індивідуальній роботі з дітьми. Ефективнимиможуть бути групові форми навчання на уроці в оптимальному поєднанні з фронтальними, додаткова робота з учнями в позаурочний час.

Особистісна орієнтованість при вивченні предмета здійснюється через зміст навчального матеріалу та особистісну спрямованість навчального процесу. Запорукою формування здорової особистості учня є взаєморозуміння, взаємоповага, толерантність, творче співробітництво всіх учасників навчального процесу. Увага вчителя має бути зосереджена на проведенні занять з використанням методів навчання, що ґрунтуються на активній участі всіх учнів: обговорення, мозковий штурм, розробка концептуальних карт, рольові ігри, дискусії, навчальні контракти, інтерв'ю, розгляд і аналіз окремого випадку, екскурсії, робота в групі, розв'язання проблеми тощо.

Особливу увагу необхідно приділити позитивній мотивації учнів не лише на вибір здорового способу життя, а й активну, щоденну й поступальну їх дію за правилами й вимогами збереження життя й зміцнення здоров'я.

Корекційно – розвивальні завдання курсу полягають у розвитку соціальної мотивації та мотивації здоров'я, розвитку особистості дитини та виправленні їх недоліків, розвитку позитивного ставлення до свого здоров'я та комунікаційного розвитку, формування емоційно-вольової сфери та формування поведінки учня, вмінь підпорядковувати власну поведінку соціальним нормам.

Передбачається, що внаслідок корекційно-розвивального впливу школярі із ЗПР оволодіють основними правилами поведінки в суспільстві, навчаться стежити за своїм здоров'ям, попереджати захворювання, оволодіють інформацією щодо заходів запобігання небезпечних захворювань, усвідомлять негативний вплив шкідливих звичок на здоров'я, удосконалюватиметься формування комунікативного розвитку. Відбудеться корекція та розвиток психічних процесів, пізнавальної діяльності, особистості учня. Сформуються практичні уміння і навички, що створюють умови для інтеграції дітей із ЗПР в суспільство.

Органічне поєднання навчання і виховання; засвоєння знань і розвиток пізнавальних здібностей учнів; практична спрямованість викладання, що вимагає формування умінь застосовувати знання на практиці, вироблення необхідних для цього навичок – основні принципи у навчанні предмета «Основи здоров'я» в середній ланці школи інтенсивної педагогічної корекції.

Вимоги до підготовки учнів з основ здоров'я.

В ході реалізації програми інтегрованого курсу «Основи здоров'я» зміст кожного компонента відпрацьовується за логікою поетапного формування особистості відповідно до вікових особливостей всіх складових здоров'я школярів.

Успішна реалізація програми інтегрованого предмета «Основи здоров'я» можлива лише на засадах активної співпраці, партнерства всіх учасників навчально-виховного процесу (учнів, педагогів, сім'ї та громади), що створює умови для:

- особистісно-орієнтованого навчання;
- збагачення змісту інтегрованого предмета емоційним, особистісно-значущим матеріалом;
- використання інтерактивних методів навчання;
- стимулювання позитивних інтелектуальних почуттів учнів;
- послідовної диференціації та індивідуалізації вивчення цього предмета;
- роботи учнів із різними джерелами інформації, різними видами і типами ресурсних матеріалів;
- відпрацювання практичних дій при вивченні кожної теми;
- залучення учнів до самооцінки різних видів своєї діяльності, у тому числі й розвитку життєвих навичок;
- багатоваріантності форм різних видів діяльності учнів;
- активної співпраці сім'ї та громади.

Об'єктом оцінювання навчальних досягнень учнів з основ здоров'я є знання, вміння та навички, правила поведінки учнів в життєвих ситуаціях, емоційно-ціннісне ставлення до навколишньої дійсності.

Позитивно оцінюється кожний крок учня, спрямований на опанування навичками здорового способу життя, його позитивна спрямованість на ведення такого способу життя, його практичні дії, які він виконує при відпрацюванні кожної теми.

Критерії оцінювання навчальних досягнень учнів з основ здоров'я

Рівні навчальних досягнень учнів	Бали	Критерії оцінювання навчальних досягнень учнів
І. Початковий	1	Учень має слабкі уявлення з визначеної проблеми, за допомогою вчителя може розпізнати і назвати окремі поняття, що стосуються здоров'я та безпеки життєдіяльності.
	2	Учень намагається відтворити окремі факти, за допомогою вчителя або з використанням підручника надає елементарні дані за програмою.
	3	Учень частково відтворює окремі факти, за допомогою вчителя або з використанням підручника фрагментарно характеризує окремі дані щодо методів здорового способу життя та безпеки життєдіяльності.
II. Середній	4	Учень за допомогою вчителя або з використанням підручника дає не повні визначення окремих понять; неповно

		характеризує ознаки здоров'я та безпечної поведінки; за інструкцією і за допомогою вчителя фрагментарно виконує практичні дії, пов'язані зі здоровим способом життя та безпекою життєдіяльності.
	5	Учень дає визначення окремих понять; за допомогою вчителя або з використанням підручника відтворює навчальний матеріал, характеризуючи ознаки здоров'я, шляхи і методи його зміцнення та збереження життя; за інструкцією виконує елементарні практичні дії здорового способу життя та безпеки життєдіяльності, використовуючи допомогу вчителя.
	6	Учень неповно відтворює навчальний матеріал; за допомогою вчителя розв'язує прості типові навчальні ситуаційні задачі; характеризує окремі ознаки здоров'я, методи збереження життя і зміцнення здоров'я; наводить прості приклади; за інструкцією, звертаючись за консультацією до вчителя, виконує практичні дії здорового способу життя та безпеки життєдіяльності; робить розрізнені висновки.
III. Достатній	7	Учень частково самостійно відтворює навчальний матеріал; розкриває суть понять; розв'язує прості типові ситуаційні задачі; за інструкцією виконує необхідні операції з захисту та збереження власного здоров'я,

		надання допомоги іншим, практичні дії здорового способу життя та безпеки життєдіяльності (використовує допомогу вчителя); робить неповні висновки.
	8	Учень відповідає на поставлені запитання; дає характеристику явищам і процесам, які характеризують здоров'я, самостійно розв'язує знайомі ситуаційні завдання, виправляє допущені помилки щодо реалізації здорового способу життя; за інструкцією виконує практичні дії здорового способу життя та безпеки життєдіяльності, робить нечіткі сформульовані висновки.
	9	Учень самостійно відповідає на поставлені запитання; самостійно розв'язує завдання; з допомогою вчителя встановлює причинно-наслідкові зв'язки; виконує практичні дії здорового способу життя та безпеки життєдіяльності, робить короткі логічні висновки.
IV. Високий	10	Учень відповідає на запитання, передбачені навчальною програмою; самостійно аналізує і розкриває суть явищ і процесів, що характеризують здоровий спосіб життя, встановлює причинно-наслідкові зв'язки; під керівництвом учителя користується наданою інформацією; виконує практичні дії щодо здорового способу життя та безпеки

		життєдіяльності, робить логічні розширені висновки відповідно до мети конкретної оздоровчої діяльності.
	11	Учень логічно, усвідомлено відтворює навчальний матеріал у межах навчальної програми; самостійно аналізує і розкриває закономірності явищ і процесів, що характеризують здоров'я, здоровий спосіб життя та безпеку життєдіяльності, їх сутність; встановлює і обґрунтовує причинно-наслідкові зв'язки; ретельно виконує практичні дії, пов'язані зі здоровим способом життя та безпекою життєдіяльності, робить обґрунтовані логічні висновки.
	12	Учень виявляє міцні та глибокі знання за програмою, самостійно оцінює та характеризує різноманітні явища і процеси, які розкривають сутність здоров'я і здорового способу життя, виявляє особисту позицію щодо них, уміє розв'язувати проблемні завдання; самостійно користується різними джерелами інформації, у тому числі й рекомендованими вчителем; ретельно виконує практичні навички здорового способу життя та безпеки життєдіяльності, робить обґрунтовані висновки, може впоратися з додатковими завданнями; правильно поводить себе в непередбачених ситуаціях.

До програми можна вносити зміни щодо послідовності вивчення окремих тем з урахуванням контингенту учнів, суб'єктивного досвіду, індивідуальних відмінностей у розвитку дітей, рівнів їх підготовки, інтересів, конкретні здобутки кожної дитини та розвиток її потенційних можливостей. При цьому необхідно забезпечити міцне засвоєння учнями базового змісту шкільної освіти з основ здоров'я. Резерв навчального часу, а також години на повторення навчального матеріалу вчитель може використовувати на свій розсуд, зокрема на повторення на початку навчального року за попередній курс, як додаткові години на ті теми, які важко засвоюються учнями, або для узагальнення, систематизації і повторення матеріалу в кінці навчального року.

Наведений розподіл годин по темам є орієнтовним. Залежно від рівня знань учнів класу, від труднощів, що виникають в учнів із ЗПР під час вивчення основ здоров'я, вчитель може дещо збільшити або зменшити час на вивчення окремих тем, що забезпечить свідоме і міцне засвоєння учнями всього матеріалу, передбаченого для кожного року навчання.

5 КЛАС

(1 година на тиждень, всього 35 годин, з них 3 - резервні)

Зміст навчального матеріалу	Державні вимоги до рівня загальноосвітньої підготовки учнів	Спрямованість корекційно-розвивальної роботи
Розділ I «Життя і здоров'я людини»		
Значення здоров'я в житті людини. Цінність і неповторність життя людини, здоров'я як необхідна умова розвитку людини. Здоровий спосіб життя.	Учень: <ul style="list-style-type: none"> - <i>називає</i> визначення здоров'я; - <i>знає</i> основні складові	Вчити: усвідомлювати необхідність зміцнення здоров'я з раннього віку; <i>володіти</i> основними складовими здорового

	<p>здорового способу життя;</p> <ul style="list-style-type: none"> - <i>розуміє</i> необхідність збереження життя і здоров'я; - <i>розуміє</i> зміст приказок і прислів'їв про здоров'я; - <i>розуміє</i> необхідність зміцнення здоров'я з раннього віку. 	<p>способу життя;</p> <p><i>розуміти</i> необхідність бережного ставлення до життя і здоров'я різних людей.</p> <p><i>Формувати</i> мотивацію здорового способу життя</p> <p><i>Вчити переказувати</i> зміст приказок і прислів'їв про здоров'я товаришам та дорослим;</p> <p><i>усвідомлено відтворювати</i> інформацію про здоровий спосіб життя здобуту на уроці;</p> <p><i>Виховувати</i> потребу бути здоровим і активним</p>
<p>Основні складові здоров'я: фізична, соціальна, психічна, духовна. Їх зв'язок і взаємовплив. Безпека і небезпека для життя.</p> <p>Практична робота: відпрацювання повідомлення про небезпечні ситуації (пожежа, витік газу, напад).</p>	<p>Учень:</p> <ul style="list-style-type: none"> - <i>називає</i> основні ознаки здоров'я, складові здоров'я; - <i>має уявлення про</i> вплив різних небезпек на життя і здоров'я; - <i>розповідає</i> про взаємозв'язок складових здоров'я (за допомогою 	<p>Вчити: <i>застосовувати</i> різні види пам'яті для засвоєння основних складових здоров'я;</p> <p><i>розуміти</i> вплив різних небезпек на життя і здоров'я людини;</p> <p><i>розширювати</i> знання учнів про небезпечні ситуації (пожежу, витік газу, напад тощо).</p> <p><i>усвідомлювати</i> вплив різних небезпек на здоров'я людини;</p> <p><i>користуватись</i> телефоном для виклику служби</p>

	<p>наочного зразка);</p> <p>- <i>наводить приклади</i> небезпечних ситуацій, що сталися в регіоні, країні, світі (з допомогою вчителя);</p> <p>- називає номери телефонів головних рятувальних служб (за умови систематичного нагадування);</p> <p>- <i>отримує</i> інформацію про небезпечні ситуації, які сталися в регіоні, країні, світі;</p> <p>- у разі потреби може викликати службу захисту (з допомогою дорослого);</p>	<p>захисту чи допомоги дорослих;</p> <p><i>уникати</i> різних небезпек, які мають негативний вплив на життя і здоров'я.</p> <p><i>розповідати</i> про взаємозв'язок всіх складових здоров'я;</p> <p><i>повідомляти</i> про небезпечні ситуації (пожежу, витік газу, напад) та небезпечні ситуації, які сталися в регіоні, країні, світі товаришам, батькам.</p> <p><i>контролювати</i> власні емоції при виникненні небезпеки для життя;</p> <p><i>Вчити</i> учнів найпростішим діям у разі погіршення самопочуття</p> <p><i>Виховувати</i> бажання берегти власне життя та здоров'я</p>
--	--	--

Розділ II «Фізична складова здоров'я»

<p>Розвиток підлітків. Фізичний розвиток людини. Рухова</p>	<p>Учень:</p>	<p>Вчити: <i>застосовувати</i> різні види сприйняття (зорове, слухове, тактильне) для дослідження</p>
--	---------------	--

<p>активність та її вплив на розвиток підлітків. Життєвий ритм. Розпорядок дня підлітків. Сон і здоров'я. Втома і перевтома. Попередження перевтоми.</p> <p>Активний відпочинок. Види активного відпочинку. Вправи і процедури для збереження і зміцнення здоров'я. Вплив постви на здоров'я. Особливості формування постви у підлітків.</p> <p>Загартовування. Загартовування, його значення. Комплексне загартовування сонцем, повітрям і водою. Правила загартовування.</p> <p>Практична робота: виконання вправ для профілактики порушень постви.</p>	<p>- має уявлення щодо переваг занять фізичною культурою та спортом для розвитку і формування характеру;</p> <p>-називає види активного відпочинку;</p> <p>- розуміє вплив правильної постви на здоров'я;</p> <p>-розуміє вплив телебачення і комп'ютерів на здоров'я;</p> <p>- має початкові знання про вплив рухової активності на розвиток і здоров'я підлітків;</p> <p>-може перелічити ознаки втоми і перевтоми та її вплив на здоров'я (з допомогою вчителя);</p> <p>-розуміє вплив загартовування на зміцнення здоров'я та вплив рухової</p>	<p>життєвого ритму;</p> <p>розуміти вплив правильної постви на здоров'я людини;</p> <p>правильно загартовувати власний організм;</p> <p>засвоювати різні види загартовування;</p> <p>розуміти необхідність рухової активності для здоров'я і розвитку підлітків;</p> <p>називати переваги занять фізичною культурою та спортом для їхнього розвитку;</p> <p>називати комплекси вправ і процедур, спрямованих на збереження і зміцнення здоров'я;</p> <p>визначати свої зріст і масу тіла;</p> <p>виконувати вправи для профілактики порушень постви;</p> <p>формувати самоконтроль, цілеспрямованість у дотриманні розпорядку дня;</p> <p>правильно організувати свій розпорядок дня;</p> <p>розвивати координацію рухів під час виконання</p>
---	---	--

	<p>активності на ріст і розвиток;</p> <p><i>-називає</i> основні правила загартовування (за допомогою вчителя);</p> <p>- дотримується гігієнічних правил під час занять фізичними вправами (під керівництвом дорослого);</p> <p><i>-визначає</i> зріст і масу тіла, рівень свого фізичного розвитку (з допомогою вчителя);</p> <p><i>-оволодіває</i> правилами організації навчання та відпочинку; загартовування; попередження перевтоми (під керівництвом дорослого).</p>	<p>вправ для профілактики порушень постави та фізичних вправ на зміцнення здоров'я</p> <p><i>Формувати</i> бажання щоденно піклуватися про своє здоров'я</p> <p><i>Вчити</i> бути старанним під час виконання дій, спрямованих на збереження здоров'я</p>
<p>Розділ III «Соціальна складова здоров'я»</p>		

<p>Право на здоров'я. Права і обов'язки щодо збереження і зміцнення здоров'я учнів. Особиста відповідальність за здоров'я.</p> <p>Сім'я і здоров'я. Обов'язки членів родини щодо збереження і зміцнення здоров'я. Основні функції сім'ї і громади щодо збереження здоров'я. Вплив способу життя родини на здоров'я підлітків.</p> <p>Допомога людям з обмеженими можливостями.</p> <p>Практична робота: моделювання ситуації допомоги людині з обмеженими можливостями</p>	<p>Учень:</p> <ul style="list-style-type: none"> - <i>наводить приклади</i> порушення прав дитини (з допомогою вчителя); - <i>має</i> уявлення про вплив способу життя сім'ї на здоров'я підлітків; -<i>наводить приклади</i> обов'язків школярів у школі та вдома; -<i>оволодіває</i> вміннями допомоги людям з обмеженими можливостями; -<i>розуміє</i> необхідність піклування про власне здоров'я та здоров'я членів сім'ї; -<i>розуміє</i> необхідність користування своїми правами; -<i>розуміє</i> як 	<p>Вчити: усвідомлено <i>сприймати</i> інформацію про вплив способу життя сім'ї на здоров'я підлітків;</p> <p><i>користуватись</i> пам'яттю різної модальності для дослідження прав та обов'язків учнів;</p> <p><i>застосовувати</i> різні види мислення для висловлювання власної думки;</p> <p><i>розуміти</i> необхідність користування своїми правами;</p> <p><i>усвідомлювати</i> необхідність піклування про власне здоров'я та здоров'я членів сім'ї;</p> <p><i>розширити</i> знання учнів про основні документи, які забезпечують права громадян в нашій країні, у світі</p> <p><i>налагоджувати</i> контакти з дорослими та ровесниками;</p> <p><i>наводити</i> приклади обов'язків школярів у школі;</p> <p><i>допомогати</i> людям з обмеженими можливостями;</p> <p><i>Вчити</i> <i>дбати</i> про повноцінність свого життя,</p>
---	---	---

	<p>користуватись допомогою дорослих у разі необхідності.</p>	<p>власне здоров'я. <i>Виховувати повагу до прав інших людей на життя, здоров'я.</i></p>
<p>Профілактика ВІЛ-інфікування. Шляхи зараження ВІЛ. Право підлітків на убезпечення щодо ВІЛ/СНІД. Як уберегтися від ВІЛ-інфікування.</p> <p>Практична робота: моделювання ситуації, у якій необхідно сказати «Ні!».</p>	<p>Учень:</p> <ul style="list-style-type: none"> -має початкові знання про шляхи зараження ВІЛ; -наводить приклади ситуацій, у яких необхідно сказати «Ні!»(з допомогою вчителя); -розуміє негативні наслідки ВІЛ-інфікування (з допомогою наочної опори); -з допомогою вчителя називає правила безпечної поведінки щодо ВІЛ/СНІД. 	<p>Вчити: як уберегтися від ВІЛ-інфікування, шляхи зараження ним та правила безпечної поведінки щодо ВІЛ/СНІДу</p> <p><i>користуватися</i> пам'яттю різної модальності при дослідженні ситуацій, у яких необхідно сказати «Ні!»</p> <p><i>усвідомлювати</i> негативні наслідки ВІЛ-інфікування;</p> <p><i>долати</i> безпідставний страх щодо можливості ВІЛ-інфікування побутовим шляхом</p> <p><i>формувати</i> практичні вміння та навички особистої безпеки від ВІЛ-інфікування</p>

		<p><i>висловлювати</i> власну думку у колективі;</p> <p>розповідати правила безпечної поведінки щодо ВІЛ/СНІД;</p> <p><i>розвивати</i> вміння самоконтролю під час виконання практичної роботи;</p> <p><i>Виховувати</i> в учнів відповідальне ставлення до власного здоров'я</p> <p><i>Формувати</i> толерантне ставлення до людей, які живуть з ВІЛ.</p>
<p>Безпечне середовище. Поняття про безпечне середовище. Основні небезпеки навколишнього середовища: природні, техногенні, соціальні. Стихійні лиха та їх наслідки. Умови виникнення пожежі. Безпечна поведінка. Правила безпечної поведінки удома, надворі, у натовпі.</p>	<p>Учень:</p> <ul style="list-style-type: none"> - має початкові знання про безпечне середовище та основні його небезпеки (природні, техногенні, соціальні); - називає приклади стихійних лих та їх 	<p>Вчити: <i>застосовувати</i> різні види сприйняття (зорове, слухове, тактильне) для дослідження навколишнього середовища, його небезпек (природних, техногенних, соціальних);</p> <p><i>дотримуватись</i> правил поведінки під час виникнення пожежі, стихійних лих тощо</p> <p><i>дотримуватись</i> правил безпечної поведінки</p>

	<p>наслідки;</p> <p>- з допомогою вчителя <i>називає</i> правила поведінки людини в небезпечній ситуації (під час пожежі, стихійних лих тощо);</p> <p>- <i>наводить</i> приклади причин виникнення пожеж;</p> <p>- <i>розповідає</i> правила безпечної поведінки удома, надворі, у натовпі.</p>	<p>вдома, на вулиці, в натовпі;</p> <p><i>розповідати</i> правила поведінки людини в небезпечній ситуації (під час пожежі, стихійних лих тощо);</p> <p><i>називати</i> приклади виникнення пожеж;</p> <p><i>оцінювати та контролювати</i> власні емоції під час виникнення небезпеки;</p> <p>Виховувати бережливе ставлення до власного здоров`я</p>
<p>Правила безпечної поведінки на воді. Способи рятування потерпілих на воді.</p> <p>Моделювання ситуації та відпрацювання алгоритму надання першої допомоги потерпілим на воді.</p> <p>Правила дорожнього руху. Перехід багатосмугової дороги.</p>	<p>Учень:</p> <p>-<i>наводить приклади</i> наслідків порушення правил поведінки на воді та дорожнього руху;</p> <p>- <i>пояснює</i> необхідність дотримуватися правил безпеки на воді та дорожнього руху (з</p>	<p>Вчити:<i>користуватися</i> пам`яттю різної модальності при пригадуванні правил безпечної поведінки на воді, правил дорожнього руху тощо</p> <p><i>дотримуватись</i> правил безпечної поведінки на воді;</p>

<p>Дороги в мікрорайоні школи, громадський транспорт, зупинки. Поведінка при ДТП. Людина в автономній ситуації. Основні правила поведіння під час виникнення небезпечних ситуацій. Засоби і способи захисту. Служби захисту</p> <p>Служби захисту населення: пожежна служба, міліція, швидка допомога, служба газу, служба цивільної оборони.</p> <p><u>Практичні роботи:</u></p> <p>моделювання ситуації та відпрацювання алгоритму дій після виклику служб захисту населення. Моделювання ситуації та відпрацювання алгоритму поведінки у натовпі.</p>	<p>допомогою вчителя);</p> <p>- <i>називає</i> найпростіші методи виживання в автономній ситуації (тепло, вода, їжа);</p> <p>- <i>розуміє</i> ризики безпеки навколишнього середовища залежно від поведінки;</p> <p>- <i>знає</i> основні елементи першої допомоги потерпілим на воді (з допомогою вчителя);</p> <p>- <i>знає</i> як користуватися допомогою служби захисту населення;</p> <p>- <i>називає</i> правила безпечної поведінки на воді та правила дорожнього руху (з допомогою вчителя);</p> <p>-<i>навчається</i> відмовлятися від пропозицій незнайомих</p>	<p><i>розуміти</i> ризики безпеки навколишнього середовища;</p> <p><i>проявляти</i> пізнавальну активність у вивченні правил безпечного руху пішоходів;</p> <p><i>надавати</i> першу допомогу потерпілим на воді</p> <p><i>розвивати</i> вміння самоконтролю під час виконання практичних робіт;</p> <p><i>розповідати</i> про наслідки небезпечних ситуацій;</p> <p><i>розвивати</i> координацію рухів під час надання першої допомоги (під час практичної роботи)</p> <p>розвивати вміння користуватися допомогою дорослих</p> <p><i>користуватись</i> допомогою служби захисту населення;</p> <p><i>налагоджувати</i> емоційні контакти з дорослими та ровесниками</p> <p><i>контролювати</i> власні емоції в автономній ситуації;</p> <p><i>Виховувати</i> самостійність, дисциплінованість</p>
--	---	---

	<p>людей.</p> <p><i>-називає телефони служб захисту населення (за умови систематичного повторення);</i></p>	<p><i>Бути уважним та обережним під час переходу вулиці</i></p>
--	---	---

Розділ IV «Психічна і духовна складові здоров'я»

<p>Спілкування і здоров'я. Настрій і здоров'я. Вплив настрою на спілкування та здоров'я.</p> <p>Співпереживання. Співчуття. Позитивний вплив на здоров'я дружніх стосунків між однокласниками та іншими хлопчиками і дівчатками. Повага до старших і молодших, слабших і немічних, членів сім'ї.</p> <p>Взаємопорозуміння в сім'ї. Протидія виявам насильства в учнівському середовищі.</p> <p><u>Практичні роботи:</u> Моделювання ситуації спілкування з</p>	<p>Учень:</p> <p><i>-має уявлення про настрій та його вплив на здоров'я та спілкування;</i></p> <p><i>-намагається контролювати власні емоції;</i></p> <p><i>- розуміє поняття дружнього спілкування однолітків, приятельних відносин старших і молодших;</i></p> <p><i>- виявляє співчуття до друзів та однокласників;</i></p>	<p>Вчити: <i>застосовувати</i> різні види мислення для дослідження впливу настрою на здоров'я та спілкування учнів;</p> <p><i>розуміти</i> необхідність дружнього спілкування між однокласниками;</p> <p><i>виявляти</i> співчуття до друзів та однокласників;</p> <p><i>розуміє</i> негативний вплив насильства в учнівському колективі;</p> <p><i>наводить</i> приклади вербального та невербального спілкування;</p> <p><i>називати</i> ситуації в яких слід допомогти</p>
--	--	--

<p>однокласниками і друзями. Моделювання ситуації допомоги старшим і молодшим, слабким і немічним.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - <i>усвідомлює</i> ситуацію дружнього спілкування з однокласниками; - <i>знає</i> про необхідність співчуття до немічних; - <i>розуміє</i> необхідність дружнього спілкування дівчаток і хлопчиків; - <i>має</i> уявлення про негативний вплив насильства в учнівському колективі; - <i>має</i> уявлення про засоби вербального і невербального спілкування; - <i>називає</i> правила ввічливого спілкування з дорослими та з однокласниками. 	<p>старшим і молодшим, слабким і немічним; <i>наводити</i> приклади різних виявів настрою; <i>спостерігати</i> за щоденними виявами свого настрою, <i>контролювати</i> свої емоції у спілкуванні;</p> <p><i>формувати</i> самоконтроль (плануючий, операційний) при моделюванні ситуації спілкування з однокласниками і друзями;</p> <p><i>Формувати</i> позитивні якості особистості (доброзичливість, співчуття, взаємодопомога, повага)</p> <p><i>Виховувати</i> дружні стосунки між дівчатками та хлопцями</p>
		<p>Очікувані навчальні досягнення корекційно-розвивальної роботи на кінець навчального</p>

<p>Повторення і систематизація навчального матеріалу.</p>		<p>року.</p> <p>Учень на належному рівні оволодіває вимогами до знань і умінь учнів, в процесі вивчення програмового матеріалу. Водночас, зазначені вимоги орієнтують учня на результати навчання, які є об'єктом контролю й оцінювання.</p>
--	--	---

Екскурсія.

Державні служби захисту населення (на вибір: міліція, швидка допомога, пожежна служба).

(1*) Навчальна програма «Основи здоров`я» для 5 класу спеціальних загальноосвітніх навчальних закладів для дітей із затримкою психічного розвитку. Програму підготувала Босенко І.І., молодший науковий співробітник Інституту спеціальної педагогіки НАПН України

(2*) Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів «Основи здоров`я 5-9 кл.», автори Бойченко Т.Є. та ін.

(3*) Навчальна програма «Основи здоров`я» для 5 класу спеціальних загальноосвітніх навчальних закладів для дітей із затримкою психічного розвитку, автор Прохоренко Л.І.